

Klimaatadaptatie en prestatieafspraken

André Rodenburg en Marlou Boerbooms

Samen Klimaatbestendig

14 september 2021

Aanleiding

Wat zijn prestatieafspraken

Klimaatadaptieve voorbeelden

Tips voor samenwerking

Woningcorporaties:

- **doen steeds meer met klimaatadaptatie**
- **hebben veel bezit in bestaande stedelijk gebied**
- **zijn zoekend naar hun rol en bijdrage**

Gemeenten:

- **willen dat de private ruimte meedoet in de opgaven**
- **zijn zoekend naar hoe met partners om te gaan**

Inventarisatie en tips prestatieafspraken

provincie
Zuid-Holland

Charlotte van der Kleijn
Programmateam Adaptieve Delta

Marlou Boerbooms
Contactpersoon Groene Huisvesters

Marlou Boerbooms
Communitymanager woningcorporaties
André Rodenburg
Communitymanager overheden West-Nederland

Vragen van gemeenten en woningcorporaties:

- wat zijn de kaders voor prestatieafspraken?
- welke klimaatadaptieve voorbeelden zijn er?
- hoe kom je tot afspraken en samenwerking?

The image shows the cover of a report titled 'PRESTATIEAFSPRAKEN EN KLIMAATADAPTATIE IN ZUID-HOLLAND'. The cover is yellow with a white wavy pattern. At the top right, there are logos for Provincie Zuid-Holland, Groene Huisvesters, and Samen Klimaat Bestendig. The title is in large, bold, black and blue letters. Below the title is a photograph of a modern apartment building with a green courtyard. At the bottom left of the cover, it says 'Datum: juni 2021' and 'Status: definitief'. At the bottom right, there is a blue link: 'Klimaatadaptatie Nederland - prestatieafspraken woningcorporaties'.

Datum: juni 2021
Status: definitief

[Klimaatadaptatie Nederland - prestatieafspraken woningcorporaties](#)

Kenmerken woningcorporaties Zuid-Holland

Woningcorporaties hebben veel bezit

- Nationaal 2,2 miljoen verhuureenheden (28,5% totaal)
- Zuid-Holland; 38% alle woningen is corporatiebezit (635.000)

In 52 gemeenten zijn 92 woningcorporaties actief

Omvang in Zuid-Holland variërend van nog geen 1.000 eenheden tot 64.000 (Vestia)

Woningwet 2015 – (jaarlijks) vastleggen afspraken over prestaties

- **woningcorporatie**
- **huurdersorganisaties**
- **gemeente**

Op basis van gelijkwaardigheid

Doel is goede volkshuisvestelijke afspraken maken op lokaal (of regionaal) niveau die bijdragen aan de Woonvisie van de gemeente of regio.

Prestatieafspraken gaan over:

- Liberalisatie en verkoop
- Nieuwbouw en aankoop van woningen
- Betaalbaarheid en bereikbaarheid voor de doelgroep
- Huisvesting van specifieke doelgroepen
- Kwaliteit en duurzaamheid woningen
- Leefbaarheid en maatschappelijk vastgoed

Klimaatadaptatie kan onderdeel zijn van:

- Nieuwbouw
- Duurzaamheid woningen
- Leefbaarheid
- Wonen en zorg

Klimaatadaptatie in prestatieafspraken Zuid-Holland (2020):

- in circa 30% van de prestatieafspraken klimaatadaptatie benoemd
- groot verschil in concreetheid
- zowel project-/ locatieniveau als generieke afspraken
- aandacht voor procesafspraken en kennisuitwisseling

10 thema's

- Hittestress
- Tuinen
- Blauwgroene daken
- Opvangen van regenwater op eigen terrein
- Klimaatadaptieve , natuurinclusieve wijken
- Klimaatadaptieve renovatie
- Betrekken van inwoners
- Klimaatadaptieve nieuwbouw
- Inrichting openbare ruimte
- Meten is weten

Voorbeelden en verdieping

- Per thema de gevonden voorbeelden
- Korte conclusie per thema
- Informatie verdere verdieping (inhoud en proces)

Voorbeeld: blauwgroene daken

Blauwgroene daken

De woningcorporatie vergroent grotere platte daken binnen het bezit en de eigen bedrijfsvoering en plaatst een sedumdak op een complex.

De woningcorporaties en gemeente leren samen van het aanleggen van groene daken en maken afspraken hoe ze dit regulier kunnen toepassen bij renovatie of nieuwbouw. De gemeente deelt haar kennis en ervaring.

Slim omgaan met hitte en (hemel)waterproblematiek in nieuwbouw en bestaande bouw is nodig. Veel dakruimte op bestaande en nieuwe woningen is hiervoor nog onderbenut.

De woningcorporatie onderzoekt welke daken in aanmerking komen voor co-financiering van de gemeente voor de klimaatadaptieve invulling van het dak.

Informatie Blauwgroene daken

Er zijn mogelijkheden om daken te benutten voor groene en blauwe toepassingen. Meer technische en financiële informatie over groene en blauwe daken is beschikbaar op de website van multifunctionele daken: [Kennisdocumenten multifunctionele daken](#). Ook heeft Groene Huisvesters een publicatie uitgegeven over Blauwgroene daken: [Corporaties en klimaatadaptatie – Blauwgroene daken](#)

Voorbeeld: betrekken van inwoners

Betrekken van inwoners

In het kader van Klimaatadaptatie, vergroening en minder steen organiseren gemeenten met corporaties (minimaal twee) projecten met huurders waarbij ze voortuinen vergroenen. De gemeente stelt een actieplan klimaatadaptatie op. De woningcorporaties zijn gesprekspartners bij de totstandkoming van dit actieplan.

De gemeente werkt samen met woningcorporaties een informatiecampagne uit, op basis van het gemeentelijke duurzaamheidsplan of klimaatadaptatie strategie.

Communicatie en informatie: de gemeente en woningcorporatie informeren bewoners regelmatig over energiezuinig wonen en klimaatonderwerpen en benutten daarvoor kanalen als de WoonWijzerWinkel, het bewonersblad , bewonersbijeenkomsten en websites.

We stimuleren tuinonderhoud en -behoud onder de kerninwoners, waarin ook aandacht is voor klimaatadaptief tuinieren.

Mogelijkheden en tips om bewoners te betrekken

Gemeenten voor Duurzame Ontwikkeling (GDO) heeft een beknopt document met verschillende mogelijkheden hoe bewoners te betrekken bij klimaatadaptatie: [Inspiratieboek – Hoe betrek je bewoners](#). Een ander document wat kan helpen bij het betrekken van bewoners, is Straadkrant 3. Hier wordt onder andere ingegaan op leefstijlen en communicatiestijlen: [Klimaatadaptatie Nederland – Straadkrant 3](#)

Enkele mooie afspraken

De woningcorporatie is intern en extern met bewoners en belanghouders een dialoog gestart over de gevolgen van klimaatverandering en klimaatadaptieve maatregelen. De focus ligt op mogelijkheden voor klimaatadaptatie op natuurlijke momenten in het werkproces. Het doel is om bij mutatie tuinen in te richten in de verhouding 40% verhard en 60% onverhard en geveltuinen aan te brengen als dat (technisch) kan. In 2020 resulteert dat in een gezamenlijke pilot.

Woningcorporatie werkt samen met de gemeente en de GGD voor een hitteplan door actief in gesprek te gaan met bewoners naar aanleiding van hitteklachten.

De inrichting van de (semi) openbare ruimte is klimaatadaptief en biodivers. Bij herinrichting van de openbare ruimte worden kansen voor klimaatadaptatie en biodiversiteit meegenomen. De corporaties kunnen daarbij gebruik maken van de kennis van de gemeente en de voorbeeldprojecten uit 2020/2021.

Gezamenlijk met de gemeente een gebiedsprioritering opstellen waar, op basis van urgentie, risico's en kansen, geïnvesteerd wordt in klimaatadaptatieve maatregelen middels investeringsprojecten en onderhoudsprojecten voor dak en buitenterrein.

De corporatie en gemeente onderzoeken of invulling gegeven kan worden aan het PVE vanuit het Convenant Klimaatadaptief Bouwen. Daarnaast wordt er op projectniveau gekeken wat er aan klimaatadaptieve maatregelen haalbaar is.

De gemeente zet wijkregisseurs in en heeft een subsidieregeling 'leefbaarheid en vergroening in wijken en dorpen' beschikbaar. De wijkregisseurs maken in samenspraak met bewoners en corporaties een jaarplan, waarin zij rekening houden met de voorwaarden van de subsidies en de mogelijkheden die de subsidie voor het navolgend jaar biedt.

INHOUD

- klimaatadaptatie is betrekkelijk nieuw onderwerp voor woningcorporaties
- ondersteun met kennis over kwetsbaarheden en oplossingen

PROCES

- ga in gesprek hoe je elkaar het beste kan helpen (strategie, beleid, projecten)
- help corporaties om het onderwerp intern onder de aandacht te brengen

Neem als gemeente je rol als enthousiaste aanjager en ga niet te snel

Werk op basis van wederkerigheid; de verantwoordelijkheden zijn verschillend

Start met concrete projecten, ga het samen doen!

Wat gebeurt er nog meer

Groene Huisvesters en klimaatadaptatie

Gedurende het jaar [trainingen](#), [sessies](#) en [publicaties](#) voor corporaties, living lab met [tuinengroep](#) en [hittegroep](#)

Bestuurlijke [roadshow](#) langs alle bestuurlijke netwerken van corporaties.

In Zuid-Holland betreft het de onderstaande netwerken:

- [Maaskoepel](#)
- [SVH \(Sociale verhuurders Haaglanden\)](#)
- [Directeurenkring kleine corporaties Zuid-Holland](#)
- [VWNR \(Vereniging Woningcorporaties Holland-Rijnland\)](#)
- [VWZHZ \(Vereniging Woningcorporaties Zuid-Holland Zuid\)](#)

Provincie Zuid-Holland

Verschillende netwerkbijeenkomsten klimaatadaptatie met woningcorporaties (circa 40 deelnemers)

SAMEN
KLIMAAT
BESTENDIG